

VERHAALTJES VOOR ROND DE SMARTPHONE

Contraire columns van Didi de Paris

De naam van de uitgeverij die Didi de Paris' *Het Journaal van de Weemoed* de wereld instuurt, zegt het helemaal: Centrum voor Economische Ongehoorzaamheid (CEO). De Paris, die in 2017 zestig is geworden, geeft zijn zeventig columns in eigen beheer uit en kiest daarvoor een geuzennaam. Wie grasduint in deze associatieve stukjes over Leuven, popmuziek (veel Pink Floyd) en over het samengaan (en afstoten) van de nieuwste digitale snufjes en literatuur moet toegeven dat De Paris zijn reputatie van tedere punker en andersglobalist nog altijd waarmaakt. Spijtig dat een reguliere uitgeverij dit soort literatuur blijkbaar niet meer ziet zitten, want De Paris heeft toch heel wat te vertellen.

Toen hij dertig jaar geleden bij In de Knipscheer debuteerde met de roman *Maladie d'Amour* stond hij dankzij zijn optredens al bekend als enfant terrible dat iedereen en alles tegen de schenen schopt. In de beste traditie van de Amerikaanse beatgeneratie – denk aan Allen Ginsberg – slingerde hij met zijn stentorstem litanieën vol grappige en soms ook minder grappige associaties het publiek in. Toen er in onze contreien nog geen sprake was van rap, laat staan van *slam poetry*, deed De Paris het al: zijn publiek murw slaan met poëtische mokerslagen.

Daarna volgden nog twee romans bij dezelfde kleine Nederlandse uitgever, *Hors d'Oeuvre* uit 1989 en *Voyeur* uit 1995, waarin De Paris zijn neo-dadaïstische kunstjes verfijnde tot hilarische spreekkoren die je soms van de sokken bliezen, maar even vaak deden hoofdschudden bij zoveel groteske, al te groteske overdrijvingen. In *Hors d'Oeuvre* is de romanprotagonist op dieet: op voorschrift van de dokter mag hij dagelijks slechts één boek en één film tot zich nemen. In het gezelschap van Didier Rathee en D.J. Blazee waadt de patiënt vervolgens door een moeras van “braakballen taal”, tot het absurde en zelfvernietigende toe.

De Paris was niet zomaar een hersenloze hemelbestormer die de surrealistische *écriture automatique* in haar oorspronkelijke schittering wilde doen heropleven. Hij omarmde begin jaren negentig de

nieuwste digitale media en is in Vlaanderen met zijn *Braindrain Diskmagazine* dé pionier van de e-literatuur. Vanaf februari 1992 bracht De Paris vijf edities uit van zijn multimediale diskette die je thuis op de pc kon inkijken en beluisteren. Dat illustreert meteen dat De Paris ook altijd iets visionairs heeft gehad. *Braindrain* bracht op één schijfje waar het klassieke literaire tijdschrift een hele jaargang voor nodig had én liet de lezer-luisteraar-kijker toe om zelf ook – zij het beperkt – interactief te reageren. Ook de medewerkers waren niet van de minsten: van dichter Charles Ducal tot cultuursocioloog Rudi Laermans en de fijnmazige verhalenverteller Kamiel Vanhole (1954-2008).

Maar zoals dat vaak met pioniers gaat, krijgen ze slechts een voetnoot in de geschiedenis omdat ze door commerciële en handiger jongens zijn ingehaald. De Paris had zich een financiële kater op de hals gehaald met zijn digitale avant-gardeproject en werd na *Voyeur* min of meer in de marge van de literaire scène geduwd. Terwijl Herman Brusselmans en Tom Lanoye grote sier maakten met hun performancekunstjes op tv of in theater, likte De Paris zijn wonden.

De Paris kwam pas in 2011 officieel terug boven water toen hij bij Uitgeverij P met poëzie debuteerde. *Boks* ging verder op het baldadige elan van zijn vroegere proza waarin de punker niet te beroerd was om ook de lachers op zijn hand te krijgen. En nu laat hij dus weer van zich horen door columns te bundelen die als een soort van puzzel zijn biotoop reconstrueren: Leuven en deelgemeente Kessel-Lo, van in de jaren 1960 tot vandaag. Het knappe is dat De Paris ook in *Het Journaal van de Weemoed* zijn technodrive heeft behouden. Het boek begint met een woord vooraf in QR-code dat dus pas na het inscannen met de smartphone zijn geheimen prijs geeft. Wie niet zo nieuwerwets is, kan het in traditionele tekstvorm lezen op De Paris' website www.didideparis.be. Wat blijkt? De Paris serveert met deze literaire momentopnames “verhaaltjes voor rond de smart-

phone”: “Trek je smartphone (sneller dan revolverhelden)! De smartphone is onze reddende boei, onze toverlantaarn.” Maar tegelijk is hij beducht voor de al te overspannen verwachtingen in onze digitale technocultuur: “Sinds iedereen verbonden is met de wereld ziet niemand nog iemand staan. Men loopt te brevieren, en zo elkaar voorbij, drievier keer de wereld rond in één *second*. [...] Dag en nacht paraat voor cyberprietpraat.”

Misschien is dat wel de grote kracht van De Paris’ schrijversblik: het in elkaar schuiven van het nieuwe, de cybermedia, en het traditionele, het peinzend brevieren van mijnheer pastoor of van Rousseaus eenzame wandelaar. De Paris probeert een spagaat te maken tussen oud en nieuw. Hij zweert de intellectuele erfenis van vroeger dus zeker niet af, maar ziet ze juist overal aan het werk in de nieuwste digitale omgangsvormen. Daarom dat De Paris zichzelf ook graag vergelijkt met de tedere anarchist Louis Paul Boon, die zijn lezer wel een geweten wilde schoppen, zonder hem daarom echt de hersens in te slaan. Als De Paris het bijvoorbeeld over *emoticons* heeft, ziet hij Vlaamse miniaturen opduiken en bij *De Nachtwacht* van Rembrandt herkent hij de selfierage van vandaag: “Burgers die politie filmen. Het begon toen Rembrandt De Nachtwacht schilderde – *selfie* met politie!”

Dat De Paris nog altijd een grandioze neezegger is, wordt ook duidelijk. “Foert” was het eerste woord dat hij met groot genoeg als scholiertje neerpande in het maagdelijk witte schoolschriftje – tot grote woede van de schoolmeester. En dat is ook zijn gevoel als de punkmuziek na veertig jaar in Leuven een muziekrevival mag beleven. Zijn verhouding met zijn *hometown* is er een van liefde en haat: “In het noorden van de Amerikaanse staat Oregon ligt het plaatsje Boring. En nu wil het toeval dat dit oord verbreedert met het Schotse Dull. Steeds meer stemmen gaan op dat de plaatsen een verbintenis zouden aangaan om een soort Bermuda-driehoek te maken met de Kessalonese deelstaat Leuven.”

Didi de Paris, © De Wereld Morgen

Zijn aangeboren gevoel van *contrarie zijn* verpakt hij meestal op z’n Brusselmans’ in sarcastische, humoristische formuleringen zoals die keer dat hij zonder kaartje wordt betrap in een rijtuig eerste klasse van de trein: “De conducteur zegt: Da’s hier eerste klas. En Dichtertje antwoordt: Ja, ik vind dat ook.” “Dichtertje”, in deze cursiefjes het alter ego van De Paris, maakt zich dus klein, maar laat zich niet kleineren. Hij voelt zich de “Tintin van Louvain” en zoals Kuifje trekt hij er altijd onverschrokken op uit.

Heel wat van De Paris’ momentopnames gaan over zijn gulzige honger naar film en muziek, waarbij vooral Pink Floyd wordt opgehemeld. Soms iet-wat té, zoals wanneer hij een langspeelplaat nummer voor nummer bezingt. Maar zijn impressies mogen er zijn, zeker als je ze mondjesmaat degusteert, zoals De Paris in zijn voorwoord aanraadt: “Nog minder is het aangewezen de teksten van A naar B te lezen. Zoals in onze economie moet het van lineair naar circulair. *The Three Princes of Serendip* zijn onze gidsen, met *Alice* zwerven we langs fabelachtige landschappen van Wonderland. Het zijn *levels* van een game. De verhalen zijn nooit af. Zoals de *Sagrada Familia* in Barcelona (...).” De kunst van de hyperbool beheerst De Paris met verve, zoals uit deze passage blijkt. En soms zijn overdrijvingen trouwens echt waar, zoals Karl Kraus dat beweerde over de psychoanalyse, die alleen maar waarachtig is als ze overdrijft. Kortom: De Paris’ spitante stukjes kunnen bij momenten echt wel een eyeopener zijn. En is dat niet de verdienste van de betere literatuur?

FRANK HELLEMANS

DIDI DE PARIS, *Het Journaal van de Weemoed*, CEO (Centrum voor Economische Ongehoorzaamheid), Leuven, 2017, 164 p. Bestellen: www.didideparis.be.